

Søren Gades tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig

Taler

Søren Gade Jensen
Politiker, Venstre

Dato

25. maj 2025

Sted

DGF-pladsen, Flensborg

- 1 Tak for invitationen til at tale ved årsmøderne her i Slesvig.

Det er altid en glæde at komme til årsmøderne.

- 5 Og i år en særlig glæde, da der i år afholdes årsmøder for 100. gang.

Årsmøderne har i de mange år siden 1920 ændret karakter fra at være præget af, at det ikke var let at være mindretal i årene efter genforeningen, i mellemkrigsårene og i de første år efter krigen.

10

Her var årsmøderne en måde at vise, at der fandtes et samlet og talstærkt mindretal syd for grænsen.

Det var en demonstration over for den tyske flertalsbefolkning, at det danske mindretal i Sydslesvig levede og var stærkt.

15

I dag er frivilligheden drivkraften. Det er tydeligt, at det danske mindretal i Sydslesvig lever stærkt med hjælp fra mange, mange engagerede mennesker i de danske foreninger.

- 20 Jeres historie er præget af både stolthed og prøvelser.

Men I har bevist, at kultur ikke er noget, man kan måle i tal.

Kultur er noget, der lever i fællesskabet, i sangen, i sproget, i flaget på skolen og i

25

det daglige liv.

I er en uundværlig del af det danske fællesskab – og samtidig en vigtig bro til Tyskland.

30

Tak til alle jer, som år efter år arbejder frivilligt i de mange danske foreninger i Sydslesvig.

Det hele står og falder med jeres engagement og ildhu.

35

I år markerer vi 70-året for København-Bonn Erklæringerne.

40

Erklæringerne blev til i en tid præget af Den Kolde Krig, hvor Danmark og Vesttyskland stod på samme side.

Alligevel var der i Danmark stor skepsis over for Tyskland, blot 10 år efter Anden Verdenskrigs afslutning. Dertil kom Sydslesvig-spørgsmålet.

45

Erklæringerne skal ses i lyset af Europas og Tysklands deling.

De gjorde det lettere at præsentere Vesttyskland som en troværdig NATO-allieret.

50

Begge lande henviste til Europarådets Menneskerettighedskonvention fra 1950, der forbyder diskrimination på baggrund af tilhørsforhold til et nationalt mindretal.

55

Rettigheder, som i forvejen er nedfældet i både den danske og vesttyske grundlov.

Det gælder,

60

retten til at anvende det ønskede sprog i tale og skrift,
retten til ikke at diskriminere mindretallet med hensyn til offentlige ydelser
anerkendelse af de særlige bånd mellem mindretallene,
mindretallenes repræsentation i kommunalbestyrelser,
og muligheden for at oprette skoler, folkehøjskoler og børnehaver.

65

70

Jeg nævner dette ganske detaljeret for Mindretalserklæringerne fremhæves
jævnligt som en helt afgørende begivenhed i grænselandet.

75

Grænselandet har udviklet sig fra en konfliktzone til en samarbejdsarena, der
ofte fremhæves som europæisk rollemodel.

80

Erklæringerne er ofte blevet betegnet som »grænselandets grundlov«.
Bekendelsen til dansk henholdsvis tysk nationalitet og dansk henholdsvis tysk
kultur er fri.

I daglig tale er det blevet til det fyndige »Minderheit ist, wer will«,

I Slesvig-Holsten også tit udtrykt som: »Däne ist, wer Däne sein will.«

85

Set i det lys er den gode vilje på alle sider drivkraften bag København-Bonn
Erklæringernes succesrige virkningshistorie.

Men erklæringerne er mere end formen.

90

Indholdet, intentionerne og den positive ånd er endnu vigtigere.

Mindretal i andre dele af Europa har besøgt, studeret og hørt de danske og tyske
mindretals fortællinger om erklæringernes virkning og betydning.

95

De viser, at man kan finde langtidsholdbare ordninger. Hvis man vil.

Jeg kunne ønske, at andre konfliktfyldte grænseregioner ville lære af det.

100

Verden er i opbrud.

Men udviklingen har taget særlig fart i de seneste år. Især to begivenheder har
forstærket denne udvikling.

105

For det første Ruslands brutale fuldskala invasion af Ukraine i 2022, og - for det

andet - valget af Donald Trump som USA's præsident i 2024 - for anden gang.

110 Vi står over for en dybere og bredere transformation af den verdensorden, som vi har kendt.

Det bliver en stor udfordring for Danmark på mange områder, sikkerheds- og forsvarspolitisk, økonomisk og erhvervspolitisk.

115

En del af løsningen for Danmark og det danske erhvervsliv er fortsat at engagere sig internationalt. Aktuelt er Danmark ikke-permanent medlem af FN's Sikkerhedsråd, og den 1. juli i år overtager Danmark formandskabet for EU det kommende halve år.

120

Og her i maj har Kongeriget Danmark også overtaget formandskabet for Arktisk Råd.

125

Det står i dag krystalklart, at der ikke er noget alternativ til et stærkt og effektivt samarbejde i EU.

De lidt dystre internationale tendenser, jeg her har optegnet, har dog også ført noget positivt med sig.

130

Der er kommet nyt liv i det politiske samarbejde i Norden og hele vejen rundt om Østersøen. Både på regeringsniveau og mellem parlamenterne i landene omkring Østersøen.

135

Udvidelsen af NATO med Finland og Sverige styrker ikke bare NATO og de to nye medlemslande.

Det giver også et langt bedre grundlag for et forsvarspolitisk samarbejde i Norden og i hele Østersøregionen.

140

Det står også klart, at der er tydelige perspektiver for et stærkere samarbejde mellem landene i Østersøen, når det f.eks. gælder sikkerhedspolitiske udfordringer, energiinfrastruktur, digitalisering og fortsat grøn omstilling.

145

Vi ser også frem til at samarbejde med den nye tyske regering.

Som I kan høre, får vi travlt i 2025!

Og med disse ord vil jeg gerne ønske jer et fortsat godt årsmøde.

150

Kilde

Manuskript modtaget af ft.dk og udgivet af Danske Taler

Kildetype

Dokumentation på online medie

155

Tags

Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soren-gades-tale-ved-de-danske-arsmoder-i-sydslesvig>

160

165

170

175

180